

مرکز مجاز نام صادق ع

معنی الأديب

تتمه بحث «إلّا» و بحث «إلى»

جلسه ۱۳

استاد وافی

تتمه بحث «إلّا»، این کلمه چهار استعمال اصلی دارد:

۱. استثناء
۲. به منزله غیر
۳. عاطفه به منزله واو: (لا يخافُ لدى المرسلون إلا من ظلم ثمّ بدلَ حسناً بعدَ سوء)
۴. زائده: أرى الدهر إلا منجونا بأهله *** وما صاحب الحاجات إلا مُعذّبا

دو مسئله:

۱. «الا» که به معنی غیر است، (وصفیت):

الف: اگر با موصوف در افراد و ... مطابقت داشته باشد، مخصص است

ب: اگر با موصوف مطابقت نداشته باشد، در این صورت وصف موکد است: (له عندی عشرة الا

درهم) (استثناء نیست)

۲. «الا» که به معنی غیر است، (وصفیت) با «غیر» دو تفاوت دارد:

الف: حذف موصوفش جایز نیست: «جائنی الا زید» صحیح نیست.

ب: در جایی این وصفیت صحیح است که استثناء صحیح باشد (اختلافی است)

تذکر: «الا» در آیه کریمه (إلّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللهُ) ترکیبی از «إن» و «لا» است و حرف استثناء نیست.

بحث «إلى»:

حرف جر است که دارای هشت معنی دارد:

۱. انتهای غایت (زمانی): (ثمّ أتموا الصّيامَ إلى الّیل) و (مکانی): (منَ المَسْجِدِ الحَرَامِ إلى المَسْجِدِ الأَقْصَى)

۲. معیت ۳. تبیین ۴. مرادف لام ۵. موافق فی ۶. ابتداء ۷. تاکید